

Večernik

Leto III. (X.), štev. 200

Maribor, sreda 4. septembra 1929

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem čez. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš po tarifu
Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Zeppelinova zmaga

ZRAČNI KOLOS »GROF ZEPPELIN« JE PO OBJADRANJU SVETA PO ZRAKU DANES ZJUTRAJ SREČNO IN GLADKO PRISTAL V FRIEDRICHSHAFNU, ODKODER JE PRIČEL VELIKI IN SENZACIJONALNI SVOJ POLET.

FRIEDRICHSHAFEN, 4. septembra. Zrakoplov »Grof Zeppelin« je danes ob 8.48 dopoldne po absolviranju svojega poleta okrog sveta gladko pristal v Friedrichshafnu.

Za njegov povratak so bile izvršene velikanske priprave. Tekom noči in danes zjutraj se je zbralo na letališču okrog 100.000 ljudi. Že več dni ni bilo dobiti v hotelih in gostilnah nobenega prenočišča več. Vedno nove množice so prihajale z vlaki in vozovi, da prisostvujejo pristanku zračnega kolosa. Kdor ni mogel dobiti prenočišča, je prebil noč kar na letališču.

Na drugem delu poleta čez Atlantsko morje se je vršila vožnja ob krasnem vremenu, tako da je zračna ladja pospešila hitrost na 160 km na uro. »Grof Zeppelin« je dosegel evropsko celino pri Santandru na severnem Španskem. Kapitan Lehmann je poslal slučajno tamkaj bivajočemu španskemu kralju Alfonzu pozdravno depešo.

Ob 1. ponoči je plul zrakoplov nad Bordeauxom, nakar je krenil naravnost proti Bodenskemu jezeru.

Ko je množica ljudstva kmalu po 8. zjutraj opazila na obzorju zrakoplov, je nastalo nepopisno vzklikanje in vriskanje. Obkrožen od 15 letal, ki so mu letela nasproti, se je bližal zračni kolos Friedrichshafnu. Obkrožil je dvakrat mesto in se pričel nato spuščati. Čim so izstopili potniki in posadka, so spravili zračno ladjo takoj v hangar, ker je bila nevarnost, da s četami ojačena policija ne bo mogla vzdržati silnega pritiska in navala občinstva, kar bi moglo ogroziti tudi zrakoplov sam. Goste in posadko so pristrčno pozdravili zastopniki državnih in vojaških oblasti, godba pa je zasvirala državno himno. Jutri opoldne priredi mestna občina na čast udeležencem vožnje slavnosten banket, na katerega je povabljenih nad 300 oseb.

Novi šolski zakoni,

ki jih je izdelala vlada, so te dni predmet razprav v vrhovnem zakonodajnem svetu in tudi v javnosti. Javno se je zlasti razpravljalo vprašanje, kdo naj poučuje v šolah verouk, ali katehet ali učitelj, ali naj bo verouk obvezni učni predmet ali ne, dalje vprašanje zasebnih šol in nekatera manj pomembna vprašanja. Zakon o srednjih šolah je predelan in mora pasirati sedaj menda samo še sejo ministrskega sveta v svrhu končne odobritve, predno bo predložen kralju v podpis. Sedaj obravnava vrhovni zakonodajni svet zakon o osnovnih šolah. Možno je, da bodo šolski zakoni še pred začetkom šolskega leta dobili kraljevo sankcijo in stopili v veljavo.

Novi šolski zakoni pomenijo v neki obliki reformo našega šolstva, seveda niti od daleč reformo v temeljih, o kateri se je že dolgo časa pisalo in govorilo, in ki se je tudi že pri nas pripravljala. Seveda so bile te priprave dokaj nesistematske, nesmotrne. Zato pomenijo tudi novi šolski zakoni samo prvi korak k popolni reformi našega šolstva, ki ne bo obsegala samo zunanje oblike, ampak bo temeljila na novih smernicah prosvetnega duha današnje dobe. Podlaga takšni veliki reformi, ki naj obsega celokupno šolstvo, mora biti centralni šolski zakon, ki bi obsegal vse šolstvo v državi. Predpogoj je seveda, da je vse šolstvo pod enotno upravo enega ministrstva, ker je edino tako mogoče ustvariti solidne temelje celokupnemu našemu šolstvu. Šele potem bo reforma šole mogoča v smeri, ki mora biti naš nacionalni in splošni kulturni ideal v smislu modernih potreb in zahtev glede vzgoje in pouka.

Novi zakon o srednjih šolah predvideva reformo v tej smeri, da postavlja realno gimnazijo kot splošni tip srednje šole, ki se bo uvedel v vse državi, seveda z gotovo diferenciacijo glede pouka n. pr. tujih jezikov po kulturnih prilikah posameznih pokrajin. Šole humanistične smeri bodo ostale, kjer so bile dozdaj, v kolikor bodo glede ostalih določb zakona odgovarjale zahtevam. Zakon pa prepusti ministru prosvete, da po zaslišanju prosvetnega sveta določi, kakšen bo normalni tip realne gimnazije.

Važno je, da novi zakon tudi glede srednjih šol nalaga občinam dolžnost, da dajo zanje zemljišča, da jih zgrade in da se brigajo za njih vzdrževanje. Tudi je važna določba, da se nova srednja šola more ustanoviti samo, če ima najmanj 190 dijakov za nižje in 140 za višje razrede. Kjer pade na že obstoječih to število pod 120 za nižje in pod 90 za višje razrede, se zavod ukine oziroma reducira.

Samo redukcijo srednjih šol pa seveda še ne more biti rešeno vprašanje navala na srednje šole in s tem nadprodukcije inteligence. In tu pričnja problem, ki ga novi zakon o srednjih šolah seveda ne rešuje, ki pa stopa nujno pred nas: problem reorganizacije srednjih šol, ki bi jih bilo treba reducirati, v strokovne šole, iz katerih naj izhaja naša inteligenca v vseh praktičnih poklih.

Sestanek Burova z dr. Marinkovičem

ŽENEVA, 4. septembra. »Journal de Geneve« poroča, da pride bolgarski zunanji minister N. Burov prihodnje dni v Ženevo, da se udeleži zasedanja Društva narodov. Takoj po svojem prihodu se bo pričel pogajati z jugoslovanskim zunanjim ministrom dr. Marinkovičem glede rešitve višjih mejnih vprašanj in je upati, da bo pri tej priliki doseženi sporazum tvoril podlago za nadaljnja pogajanja med obema državama.

Smrt uglednega hrvatskega politika

ZAGREB, 4. septembra. Tu je umrl včeraj v 75. letu starosti znani hrvatski politik in odlični javni delavec, dr. Hinko Hinković.

Pokojnik je igral v javnem življenju na Hrvatskem veliko vlogo. Svetovno znano je postalo njegovo ime zlasti l. 1908, ko je v tedanjem umetno insceniranem takozvanem zagrebškem veleizdajniškem procesu, ki naj bi zadal smrtni udarec tedanji srbsko-hrvatski koaliciji, nastopil kot vodja braniteljev obtoženih Srbov in Hrvatov ter v svojem velikem govoru vehementno bičal do kosti gnile razmere v stari Avstro-Ogrski. Med svetovno vojno je bil dr. Hinković agilen član Jugoslovenskega odbora ter je izdal celo vrsto publikacij, v katerih je propa-

cije srednjih šol, ki bi jih bilo treba reducirati, v strokovne šole, iz katerih naj izhaja naša inteligenca v vseh praktičnih poklih.

Vsederžavna strelska tekma, ki obeta postati velik dogodek ne samo za mesto Maribor, temveč za vso državo, je tik pred pričetkom. Slovesna otvoritev bo v petek, dne 6. t. m. ob 14. uri na vojaškem strelišču v Radvanju pri Mariboru.

Kakor smo že poročali, bo obsegal program velikega nagradnega streljanja, katerega se bodo udeležili naj-

giral ujedinitelj Jugoslovanov. Po svetovni vojni se je popolnoma maknil iz političnega življenja. Z njegovo smrtjo je izgubil naš narod vsestransko naobrazenega človeka in izredno močno individualnost, ki si je pridobil neveljivih zaslug kot jugoslovanski kulturni in politični zgodovinar. Pred pol leta mu je kralj Aleksander podaril 100.000 Din, da bi se mogel iti zdraviti v inozemstvo, toda rak je med tem bolnika že docela priklenil na posteljo in mu končno tudi pretrgal nit življenja.

Dr. Seipel o položaju v Avstriji

LONDON, 4. septembra. Bivši avstrijski zvezni kancelar dr. Seipel je izjavil novinarjem, da je avstrijsko prebivalstvo zelo nezadovoljno s sedanjim položajem v Avstriji, predvsem s stališča vere in gospodarstva. Doktor Seipel priznava odkrito, da razpolaga Heimwehr z velikimi zalogami orožja. Na Dunaju je orožje deponirano pri policiji, na Tirolskem pa pri deželni oblasti. Na Štajerskem pa je sedaj že skoro vsak Heimwehrovec oborožen.

Dr. Seipel je izjavil dalje, da so s sedanjim stanjem v Avstriji nezadovoljne skoro vse stranke in žele izpremembe ustave. Zato bo do tega tudi moralo priti. Ako pa bi se izprememba ustave ne izvršila v smislu želi prebivalstva, potem ni izključeno, da bodo državljani šli svoja pota.

boljši strelci in lovci iz vse države, dve glavni kategoriji, in sicer strelsko-sportno in lovsko-sportno tekmovanje. Lovsko streljanje se bo vršilo le v popoldanskih urah.

Priprave so v Mariboru in na strelišču v Radvanju v glavnem končane. Preskrbljeno je dovolj prenočišč in ni se torej bati, da bi imeli udeleženci sitnosti radi stanovanja. Prijave za prenočišče je čimprej poslati g. ravnatelju Boltavzaru, Maribor, Ciril-Metodova ulica 22.

Muslimani za Palestino

BOMBAY, 4. septembra. Vodja indijskih mohamedancev, Mohamed Ali, objavlja poziv vsem muslimanom za ohranitev svetih muslimanskih krajev v Palestini in naglašja, da je treba v to svrhu žrtvovati tudi življenje, ako bo potrebno.

BUKAREŠT, 4. septembra. Rumunski židi bodo danes popoldne v znak protesta proti dogodkom v Palestini zaprli svoje obrate po vsej državi. Istočasno se bodo vršile po vseh sinagogah žalne službe božje za židovske žrtve, ki so jih pomorili Arabci.

Kuga na Grškem

ATENE, 4. septembra. V Pireju so ugotovili tri slučaje obolevosti kuge. Zdravstvene oblasti so odredile energične odredbe, da preprečijo razširjanje te strašne epidemije. V Pireju so zaprti vsi javni lokali, šole in zavodi. Zaprti je tudi pristanišče.

Edison izven nevarnosti

NEWYORK, 4. septembra. Slavni ameriški izumitelj Edison, ki je pred dvema tednoma zbolel za pljučnico, je že izven nevarnosti. Njegovo stanje se je tako poboljšalo, da zdravniki upajo, da bo v kratkem popolnoma okreval.

Brezžična postaja na Leninovi deželi

MOSKVA, 4. septembra. Ruski ledolomilec »Sedov« je postavil na Leninovi deželi v Severnem ledenem morju — bivši Franc Jožefovi deželi, ki so jo Rusi anektirali že med vojsko — moderno vremensko in brezžično postajo, ki jo upravlja sedem mož broječa posadka. Posadka ostane stalno na otoku in je opremljena z vsemi potrebnimi živili ter drugimi predmeti za več let.

Zdravstveno stanje v Mariboru

V času od 22. do 31. avgusta je bil prijavljen mariborskemu mestnemu fizikatu 1 slučaj obolevosti za škrlatinko in 2 slučaja tifusa.

Razkrinkan tat.

Nedavno je v noči izginil na Glavnem trgu izpod stavbišča tvrdke Kiffman sod smole za tlakovanje. Tvrdka je bila oškodovana za 3000 Din, tatu pa ni bilo mogoče izslediti. Šele danes je uspelo policiji razkrinkati tatu in sicer v osebi hišnika F. M., ki je tatvino priznal in izpovedal, da je ukradeno blago prodal za 100 Din. Obenem je priznal, da je ukradel tudi srebrno cigaretno dozo, vredno 400 Din in jo zastavil za 50 Din. Spokorjenega grešnika, ki je obljubil, da bo škodo poravnal, so po zaslišanju izpustili na svobodo.

S samokresom v roki.

V minuli noči je bil stražnik v Frankopanovi ulici opozorjen, da se v bližnji kavarni pretepajo. Ko se je pojavil v lokalu, so se gostje navidezno pomirili, vendar je ovađene razgrajče zaslišal in tudi aretiral. Mehanik Rudolf S. je na hodniku nežno potipal neko gospo, kar je dalo povod prepiru in kasneje pretepu. Gospodinja je skušala miriti razjarjene duhove, toda kasneje aretirani mehanik je vihrel v rokah samokres in grozil, da bo streljal, ako ga ne puste pri miru. Za varnost je poskrbel stražnik, ki je zaplenil orožje, lastnika pa vtaknil v ohlajevalnico pri »Grafu«.

Mariborski in dnevi drobiž

Rojaki!

Dne 14. oktobra 1929 poteče 120 let, odkar je podpisal cesar Napoleon I. ukaz, da se ustanove

ILIRSKÉ DESHELE.

Velik del slovenskih pokrajin je takrat pripadel Iliriji. Premišljena in previjana francoska uprava od leta 1809 do 1813 je ustvarila krepak temelj za razvoj nacionalne in kulturne pobude Slovencev in tako ustvarila možnost, za izgradbo nacionalne samobitnosti, ki je dobila svoj lep zaključek koncem svetovne vojne z ustanovitvijo samostojne države Srbov, Hrvatov in Slovencev.

V Ljubljani se je sestal iz zastopnikov ljubljanske mestne občine, oblastnega odbora, Glasbene Matice in Francoskega instituta v Ljubljani odbor za skromno, a dostojno proslavo te važne zarez v naši zgodovini.

Proslava se začne v Ljubljani dne 12. in 13. okt. 1929 z odkritjem spomenika »Iliriji oživilni« in se konča koncem novembra odnosno začetkom decembra z 10 koncerti pevskega zbora Glasbene Matice ljubljanske v Franciji.

Odbor vabi vse Slovence, da z najmnogobrojnejšo udeležbo dokažejo, da razumejo svojo prošlost in nje živo zvezo s sedanjostjo in da cenijo zasluge, ki jih ima francoski genij za oblikovanje naše narodne misli.

Za odbor za proslavo 120 letnice Ilirije oživilne:

Dr. Dinko Puc, predsednik,
Karel Mahkota, tajnik.

Odborniki:

Fabijančič Vladimir (mestna občina),
Ing. arh. Hus, (oblastni odbor),
Ing. Matko Prelovšek (mestna občina),
Dr. Janko Pretnar (Francoski institut),
Dr. Vladimir Ravnihar (Glasb. Matica),
Narte Velikonja (oblastni odbor),
Oton Zupančič (Francoski institut).

Mariborski skautski steg - savezni prvak

Včeraj popoldne se je vrnila v Maribor reprezentativna skavtska četa, ki je zastopala mariborski steg na saveznem taboru v Beogradu. Marsikateri šetalec je z zanimanjem gledal na strumno korakajočo četo, od naporne vožnje sicer utrujeno, a vendar samozavestno in popolno. Zareče oči so že izdaleka naznanjale, da se je četa dobro odrezala.

Važna točka programa saveznega tabora je bila na podlagi posameznih taborečih skupin in na podlagi rednih trimesečnih poročil določiti najboljši steg. Dva dni je komisija, sestavljena iz starejšinstva Saveza in nekaterih strokovnjakov, pregledovala in ocenjevala taboreče.

Marsikdo bi mislil, da mora v morju tritisoč skavtov kar utopiti peščica Mariborčanov petintrideset po številu. Toda že prvi dan so znali vrli Mariborčani pritegniti občinstvo v svoj tabor; red in disciplina ter lepota tabora so k temu mnogo pripomogli — glavno privlačnost pa je tvorilo veselo razpoloženje, ki je vladalo vedno v mariborskem taboru. Prepevali so ob vsaki priliki; med delom in počitkom od jutra do večera, vedno je slovenska narodna pesem privabljala gledalce in poslušalce.

Nad vsemi šotori je kraljeval v mariborskem taboru po indijskem načinu napravljeni in pestro poslikani tee-pee (izg. tipi) šotor — ponos Mariborčanov in cele župe. Tee-pee, ki ima velikost, da brez težav sprejme vase do trideset oseb, je vzbujal občo pozornost. Krog tee-peeja so se vrstili ostali šotori — vsi enega tipa. Pred njim pa je na sedem metrov visokem jamboru plapolala slovenska trobojnica. Vzorna snaga, ki je vladala v šotorih in njihovi okolici, je mnogo pripomogla k zmagi.

Okrog 60 stegov je taborilo. Prostor je bil žal premajhen in marsikateri steg je moral v svojo veliko žalost romati v šolska poslopja. Da se bo slovenska župa dobro odrezala, je bilo splošno mnenje. Nevarni konkurenti so bili zlasti stegi iz

Vojvodine in Bosne, Ljubljanci, ki so razpolagali z večjim številom vozovnic, so bili za Mariborčane najopasnejši konkurenti. Ker je komisija upoštevala povsod tudi delo v poslovnem letu, ročna dela, osebno in taborno opremo itd. je bilo skoro nemogoče v naprej določiti zmagovalca.

Sleheri je z razumljivo nestrpnostjo pričakoval razglasitev izida. Ker smo morali Slovenci radi zveze vlakov odrediti pred razglasitvijo, nam je komisija predčasno naznanila uspeh: Najboljši župa v vseh ozirih je župa za Slovenijo — najboljši steg pa mariborski. Drugo mesto je zasedel steg iz Velikega Bečkerega, tretje Ljubljani.

Mariborski steg, po rojnem stegovodji Kajev imenovan, je baš letos praznoval petletnico svojega obstoja. Tudi ta proslava je bila mirna in tiha, kakor je tiho njegovo delovanje. Brez vsake podpore, celo ob nerazumevanju občinstva, brez vsake pomoči, se je tem mladim idealistom posrečilo dvigniti se na nivo, ki ni samo njim v čast, ampak tudi vsemu mestu. Upam, da bo občinstvo od sedaj naprej z večjim zanimanjem sledilo delovanju mariborskega stega.

Kajevemu stegu pa želimo, da bo tudi ob proslavi desetletnice še imel naslov, ki si ga je letos prvič priboril.

P. u. m.

Otvoritev planinske koč na Ivanščici

Preteklo nedeljo je bila slovesno otvorjena Pasaričeva koč na Ivanščici. Koča stoji na najvišji točki Ivanščice (1061 m) je s kamnom zidana, z eternitom krita in ima samo dvoje skupnih ležišč. Nad koč stoji 12 m visok razgledni stolp, ki nudi na vse strani zelo obsežen razgled. Koča je od Ivanec v 2 urah prav lahko dostopna in gre pot ves čas po gozdu.

Udeležba pri otvoritvi je bila velika, gotovo preko 1000 ljudi vseh slojev. Bilo je to pravo narodno slavlje z vsemi krajevnimi posebnostmi. Večina podružnic HPD je poslala k otvoritvi svoje delegate, zastopano pa je bilo tudi SPD po g. Hrovatinu iz Ljubljane in mariborska podružnica po svojem načelniku g. dr. Senjorju in odborniku g. Pagonu. Po službi božji na prostem je bila koč blagoslovljena, nakar so se vršili pozdravni govori. Tudi slovenska delegata sta pozdravila to pomembno planinsko slavlje; pismeni pozdravi pa so došli tudi od osrednjega odbora, kakor tudi od več podružnic SPD. Tako je HPD letos otvorilo svojo tretjo koč, a SPD je letos otvorilo že 6 koč, kar vsekakor kaže na zelo plodono delovanje naših planinskih društev. Ta velika požrtvovalnost pa hoče imeti tudi odziva: Planinci, naše ljubke koč in krasno vreme nas vabijo. Odzovimo se! —

Težek udarec za zunanje učence mariborskih meščanskih šol

Pišejo nam: Nas starše iz mariborske okolice, ki smo šolali svoje otroke doslej v meščanskih šolah v Mariboru, je zadel najtežji udarec: našim otrokom je zabranjen nadaljni obisk meščanskih šol. Je to prav gotovo edini slučaj v naši širni domovini, da se mladini na ta način otežkoča poset kake javne šole. Ta slučaj pa doslej nima primere v zgodovini mariborskega šolstva. Že 50 let ima Maribor meščanske šole in vedno so jih posečali otroci iz okolice; premožnejši starši so plačevali primerno šolnino, a revne in nadarjene otroke so podpirali s tem, da so bili oproščeni plačevanja šolnine. A sedaj je šolnina letnih 400 Din tako velika, da je ne zmoremo, posebno ne oni izmed nas, ki imamo več šoloobveznih otrok. Kaj sedaj? Mojstri in mojst. inje zahtevajo za svoje vajence vsaj 2 do 3 razrede meščanske šole. Prizadeti starši smo obupani, ker ne vemo, kam bi z našo dečo.

Ali je res vlišja izobrazba samo pravica meščanov? Ali so oni boljši davkoplačevalci, ali vzdržujejo oni tudi

nastavljeno učiteljstvo? Ali res ni nlogar, ki bi se zavzel za izobrazbo delavske dece? Ali res ni oblasti, ki bi okoliške občine prisilila, da prispevajo mestni občini za svojo mladino? Okoliške občine, zganite se, pokažite, da imate smisel in razumevanje za izobrazbo svoje mladine. Zavedajte se, da nosite vso odgovornost za izobrazbo in neizobrazbo predmetne mladine in na vas je, da priporočite našim otrokom nadaljni sprejem v meščanske šole. — Prizadeti starši. —

September.

Prvi teden bo prinesel nestalno, v glavem ugodno vreme s pičlimi padavinami, zato pa več vetra. Tudi naslednji teden bo mnogo vetrov, ki se bodo po nekoč stopnjevali do viharjev, časih celo do pogubonosnih orkanov. Padavin ne bo mnogo. — Proti sredini meseca, posebno pa v drugi polovici meseca bodo spet občutne padavine in močni vetrovi ob padcu temperature. Tudi viharjev je pričakovati, ki utegnejo biti najnevarnejši na morjih. Od 15. do 20. je računati z dežjem in hladnim vremenom. Nato bo postalo nekoliko toplejše in poslednji teden se bo precej zjasnilo.

Preključitev mariborskih telefonskih naročnikov na avtomatsko centralo.
S preključitvijo telefonskih naročnikov se bo pričelo dne 5. tm. točno ob 19. uri. Po navedenem času se smejo uporabljati samo avtomatski aparati. —

Originalno potovanje okrog sveta.

Advokat dr. Teodor Gonda iz Budimpešte, ki je na potovanju okrog sveta, se je zglasil danes v našem uredništvu. Potuje že od 1. 1925 tēr je prepotoval dose-daj Bolgarsko, Turčijo, Sirijo, Palestino, Egipt, Grško, Albanijo. Sedaj se mudi v naši državi. Namen njegovega potovanja je proučevanje razmer v posameznih deželah. Zbral je že veliko kolekcijo fotografij, kart in podpisov znamenitih politikov, kulturnih delavcev ter zastopnikov gospodarstva kakor tudi pokrajinskih slik. Dosedaj je nabral že sedem debelih knjig, ki naj oddajo čim popolnejšo sliko javnega, prosvetnega in gospodarskega življenja posameznih držav. Potovanje dr. Gonde bo trajalo do 1. 1935, nakar misli svoje vtise publicirati. —

Glasbena Matica.

Moški zbor Glasbene Matice ima v četrtek zvečer sestanek in prvo vajo. Pri-dite vsi, gre za nastop v nedeljo. — Predsednik.

Koncert Sok. pevčeského sdružení

v Ostravě se bo vršil, kakor doznavamo, nepreklicno dne 12. oktobra v Nar. domu v Mariboru. Pevski zbor, ki slavi kot jako dober, se bo vračal čez Maribor s svoje turneje, ki jo bo napravil po Jugoslaviji. Opozarjamo na ta koncert, ki bo gotovo postal manifestacija pristrčnega slovanskega bratstva, vso sokolsko, a tudi ostalo Sokolstvu naklonjeno jugoslovansko kakor tudi slovansko, predvsem češkoslovaško javnost v Mariboru in okolici.

Državna realna gimnazija v Ptuj.

Za šolsko leto 1929-30 se bodo vpisovali novo vstopajoči dijaki dne 11. in 12. septembra dopoldne v ravnateljski pisarni, dosedanjí dijaki pa dne 13. septembra od 10. do 11. t. m. v svojih razredih. Otvoritvena služba božja bo 14. tm., redni pouk pa se prične 16. septembra. —

Današnji trg.

Na Vodnikov trg so pripeljali 9 vozov krompirja, čebule in zelja, na živilskem trgu pa je prevladovalo raznovrstno sadje, kakor jabolka, hruške in češplje. Jabolka 3—6 Din, hruške 4—7 Din, slive 2 do 8 Din, breskve 16 do 20 Din, grozdje od 8 do 14 Din kg, kopinje in brusnice po 10 do 12 Din, dočim so pohorske maline padle na 6 in celo 5 Din liter! — Na trg Svobode je dospelo do sklepa našega poročila 43 voz sena, otave in slame. Seno je imelo ceno 80—100 Din, otava 75—90 Din, a slama 45—60 Din meterski stot. Do 11. ure je bilo prodanih vsega 38 vozov.

Seno in slama za mariborsko garnizijo.
Dne 9. septembra ob 11. dopoldne se bo vršila v pisarni komande mariborskega vojnega okruha licitacija za nabavo 150.000 kg sena in slame. Natančnejši pogoji za razpisano licitacijo so interesentom na vpogled pri komandi vojnega okruha v Mariboru in na uradni deski mestnega magistrata v Mariboru. —

»KARO« najboljši čevlji.

Mestna dečja postaja.

Mestni magistrat mariborski razpisuje za mestni mladinski dom v ljudskem vr-tu službo skrbstvene sestre, ki bo obem gospodinja in nadziralnica otrok. Služba je pogodbeno z Din 9000 letne plače, hrano in stanovanje v zavodu. Prošnje naj se vlagajo na mestni magistrat do 15. septembra s potrebnimi osebnimi podatki, dokazilu o dosedanjem službovanju, šolski izobrazbi in o uspešnem socialno-higijenskem in gospodinjstvem tečaju. —

Češke novosti v Ljudski knjižnici.

Ravnatelj Olomuške državne knjižnice g. dr. Vybiral Bohuš, znani prevajalec slovenskih pisateljev v češčino, je poslal mariborski Ljudski knjižnici kot prijazen spomin na svoj zadnji obisk v Mariboru, celo zbirko svojih prevodov slovenskih pisateljev. Med drugim Can-karja: »Kurent«, Tavčar: »Podzimni kvit«, Levstik: »Zapisky« in »Zmiji hñzdo«. Knjige bodo dobrodošle mariborski češki koloniji, ki se bo na ta način najlažje seznanila tudi z lepimi deli slovenske literature. Pa tudi Slovenci, ki znajo ali bi se radi učili češčine, bodo radi segali po teh lepih knjigah. Pozornost g. dr. Vybiral je vodstvo Ljudske knjižnice prijetno iznenadila. —

V zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani

se bo vršila dne 6. septembra ob 10. dopoldne v pritlični sejni dvorani seja obrtnega odseka s sledečim dnevnim redom: 1. Dispensne in koncesijske prošnje ter prošnje inozemcev. 2. Razne izjave in predlogi obrtnim oblastvom. 3. Poročilo o zborničnem obrtnem pospeševalnem delu. 4. Poročilo glede nove uredbe o odpiranju in zapiranju in revizija socialne zakonodaje. 5. Načrt novega obrtnega zakona. 6. Raznoterosti. —

Pri zapeki,

krvnem prenapolnjenju trebuha, kongestijah, bolečinah kolčnih živec, bolečinah v boku, zasoplenosti, hudem srčnem utripanju, migreni, šumenju v ušesih, omotici, poboitosti, povzroči naravna »FRANZ JOSEFOVA« grenčica izdatno izpraznjenje črevesa in osvoboditev od občutkov tesnobe. Mnogi zdravniki uporabljajo »Franz Josefovo« vodo tudi pri nadlogah klimakterijalne dobe z največjim uspehom. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah. I.

Za invalide.

Vojni invalidi, ki mislijo, da jim invalidnina še po 1. oktobru 1929 nadalje priteče, se opozarjajo v smislu § 104 a točke 2 invalidskega zakona z dne 4. VII. 1929, da si pravočasno preskrbe zdravniško spričevalo o njihovih v vojni pridobljenih poškodbah. Invalidom, ki stanujejo v področju mesta Maribor, izdaja tozadevna spričevala odnosno uverenja, mestni fizikat po predpisanem obrazcu. Prijavo z dokumenti je poslati pismeno onemu sodišču, katero je po odredbah invalidskega zakona iz leta 1925 odločilo pridobljeni pravici invalidske pokojnine. — Aktivnim in upokojenim častnikom izstavi tozadevno zdravniško spričevalo vojaški zdravnik, ki je določen za dotični kraj. Za Maribor je določen aktivni vojaški zdravnik 45. peš. polka.

Kaj je ljudem na poti?

Na serpentini med dravsko brvjo in Ruško cesto je železniška uprava namestila železno oporo. Čeprav je ta naprava zelo trdno zgrajena, so se naši nepridipravi, ki so odstranili na več mestih težke železne cevi. Pod varstvom teme so jih zmetali deloma čez pot, deloma pa po bregu. Sinoči se je več ljudi prevrnilo čez železne droge. Dobro bi bilo, da bi policijski stražnik večkrat pogledal po teh serpentinah, ker pač ne gre, da bi razni ponočnjaki uničevali državno lastnino in celo pasante spravljali v nevarnost.

Društvo jugoslovanskih akademikov v Mariboru.

V sredo, dne 11. se bo vršil v društveni sobi v Narodnem domu 21. redni občni zbor. Z zaključkom tega občnega zbora stopa društvo v svoje deseto poslovno leto. Vse članstvo naj se v polni meri zaveda važnosti tega jubileja in naj se v kar največjem številu udeleži društvenega sestanka. Letošnji abiturienti iskreno vabljeni! — Tajnik. —

Razkrinkana poštenost ministerjalnega svetnika

NAJUGLEDNEJŠI DRŽAVLJAN. — SLAVA IN ČASTI. — BOGASTVO IN RAZKOŠJE. — SRAMOTNA SMRT.

Nedavno so v Kopenhagen povsem skromno pokopali Gustava Ahrendrupa, neštetokrat odlikovanega ministerjalnega svetnika, ki je užival doma in v tujini velik ugled. Bil je član različnih finančnih in industrijskih podjetij, premožen in povsod zelo uvaževana osebnost. Kljub temu so ga pokopali tiho, brez vsakršnih dostojanstvenih obredov. Javnost je bila informirana, da ga je zadela kap, kasneje pa so se razširile govorice, da si je sam vzel življenje. Ugledni uradnik je dolga leta živel dvojno življenje. Bil je milijonski slepar velikega stila, česar ni upal nihče niti slutiti. Ahrendrup je bil tip dobrega meščana, prijeten, šaljiv, priazen, tako da ni nikomur prišlo na misel, da bi ga obdolžil kake krivice.

Zgodaj se je poročil s premožno žensko, tako da se ni nihče čudil njegovemu razkošju. Oče in stric sta bila generala, njegov oče pa nekaj časa tudi guverner danske zapadne Indije, ki so jo Danci odstopili Ameriki. Pred leti se je ubil njegov brat, vendar nečastna smrt sorodnika ni zmanjšala njegovega ugleda. V samem ministertvu je užival popolno zaupanje. Za časa vojne pa je danska vlada z lastniki brodov ustanovila fond za za-

varovanje ladij. Vsa vplačila so se vplačevala na vložno knjižico velike banke. Vložno knjižico so shranili v tresorjih, katerih ključke je imel Ahrendrup. Tekom let je bilo vplačanih na broderski konto nad milijon zlatih frankov. Končno pa se je ministertvo odločilo, da bo vojno brodersko zavarovalnino likvidiralo ter vloženo vsoto razdelilo med paroplovne družbe. Po naročilu ministertva je imel sestaviti obračun sam Ahrendrup. Nena doma pa je zbolel. Urad ni obiskoval, pač pa je telefonično vsak dan zahteval točno poročilo o delu v svojem resoru. V ministertvu so domnevali, da je doma zaposlen s sestavljanjem obračunov o likvidaciji broderske zavarovalnice. Ko pa se je vrnil z dopusta Ahrendrupov šef, se je doznanlo, da je Ahrendrupa zadela kap, dočim je zdravnik ugotovil samomor. Policija je o zadevi obvestila ministertvo, ki je prevzelo vse akte, kar jih je uradnik imel pri sebi v stanovanju. Pri pregledovanju so ugotovili, da je Ahrendrup oškodoval državo za četrto milijona holandskih goldinarjev, kar je bil tudi povod, da si je pogal kroglo v glavo. Ljubša mu je bila smrt, kot pa življenje v sramoti in preziru.

50letnica porcelana

„Rosenthal“

V malem mestu Werl v Vestfaliji je bil rojen l. 1855. Filip Rosenthal. Njegovi roditelji so se že v tretji generaciji pečali z porcelansko obrtjo. Mladega Filipa je vleklo v širni svet in 17 let star se je proti volji svojih staršev podal v Ameriko. Prvi začetek je bil za malega in skromnega mladeniča zelo težak. Moral je opravljati najtežja dela, a zvečer pa še nadaljevati študij. Toda sprejet je bil prav zgodaj kot sotrudnik v veliki importni trgovini, kjer so mu izročili vodstvo oddelka za steklo, porcelan in igrače. Poslali so ga nato kot nakupovalca za te stvari v Evropo. Na ljubo svojim roditeljem se je kljub sijajnim ameriškimi ponudbam odločil, da se povrne v Nemčijo.

L. 1879 je začel z lastno obrtjo in trgovino, iz katere je tekom 50 let nastal sloviti »Rosenthal-koncern«, ki dominira ne samo nad Evropo, ampak tudi nad ostalim svetom. Filip Rosenthal se je naselil v okrožju Selb ob češki meji, kjer so ogromni naravni zakladi surovin, ki jih je rabil za svojo bodočo industrijo. V našem je vzel leta 1880. grad Erkerreuth pri Selbu. Z malim je začel. Imel je v svoji delavnici edinega slikarja, ki mu je izpopolnjeval blago. Porcelan je s prva kupoval v sosednjih porcelanskih tovarnah Hutschenreiter in Zeidler. V drugem letu je imel zaposlene že štiri slikarje in v četrtem je bilo zaposlenih pri njem že 60 ljudi. L. 1891. je začel z lastno fabricacijo porcelana. V njegovo tovarno je vstopil tudi njegov brat Maks. Od tega časa pa se je Rosenthalova industrija dvigala in dvigala.

Nato je stopil v njegovo tovarno tudi drugi brat Viljem in leto dni pozneje so bratje Rosenthal zgradili še eno tovarno v Krensachu. L. 1897. se je ustanovila d. d. za fabricacijo porcelana Rosenthal in Filip je bil prvi ravnatelj te družbe. Sedaj se je začelo podjetje razvijati in rasti. Povečevala so se podjetja, gradile nove tovarne in kmalu je bila cela Evropa preplavljena z Rosenthalovimi proizvodi.

Ime Filip Rosenthal bo dobilo v nemški zgodovini posebno mesto, ker je v najtežji dobi po zlomu in svetovni vojni znal nemško porcelansko industrijo dvigniti na to izredno višino. Rosenthal je tudi med ustvaritelji in voditelji »Leipziger-Messe«. Cela Nemčija in sosednje dežele slavijo te dni 50 letnico obstoja Rosenthalove industrije.

Tudi v naši državi uživa Rosenthal s svojim prvovrstnim blagom velik sloves. Kakor je meni kot trgovcu s porcelanom samemu znano, pri nas skoraj ni trgovine s porcelanom, kjer ne bi bil Ro-

senthalov porcelan v zalogi. Vsi Rosenthalovi odjemalci v Jugoslaviji priredijo v svojih trgovinah te dni razstave Rosenthalovega porcelana.

Nenavaden pokop

Iz Odese poročajo o nenavadnem pogrebu, ki je vzbudil v vsem mestu toliko radovednosti. Nekemu ruskemu trgovcu je avtomobil zmečkal nogo, radi česar so mu jo amputirali. Operacija je srečno uspela. Komaj pa se je ponesrečenec prebudil iz narkoze je takoj vprašal: »Kje imate mojo nogo? Hranite jo dobro, kajti rad bi jo pokopal!«

Štirinajst dni kasneje se je po mestnih ulicah pomikal nenavaden sprevod. V ozki krsti so nosili nogo, za njo pa se je v vozičku peljal ponesrečenec, bled in upadel. Poleg njega so šli otroci z ženo, kakor tudi znanci in sorodniki. Na pokopališču so zagrebli nogo z vsemi običajnimi pogrebnimi obredi. V majhe, grob na vzhodni rodbinske grobnice so položili grobarji nogo, vsa družina, znanci in sorodniki pa so pri pokopu glasno jokali. Cel grobarji so bili sprčo nenavnega dogodka ganjeni do solz. Samo trgovec, ki je dejanski največ trpel, ni jokal. On edini je mirno in hladno prisostvoval obredu, čeprav se je zavedal, da bo kot pohabljenec moral nadaljevati življenje pot. Neki duhovnik je govoril gniljiv posmrtni nagovor, kakor bi šlo za to, da se izprosi za preminuli ud zveličanje. Ob zaključku svojega govora pa je duhovnik želel preostalom zdravim delom telesa še dolgo in zadovoljno življenje.

Po pokopu so žalujejo molče zapustili pokopališče, dočim se je čudaški pohabljenec takoj odpeljal h kamnoseku, kjer je izbral monumentalni spomenik in naročil napis: »Tukaj počiva moja odrezana noga, žrtev nesreče. Slava njenemu spominu!«

Zanimiv dogodek v Smirni

V neki tvornici duhana v Smirni v Mali Aziji je bilo na splošno presenečenje aretiranih tamkaj 14 delavk. Presenečenje pa je bilo še večje, ko se je zvedelo, zakaj je pravzaprav prišlo do aretacije. Policija je namreč potom prijave nekega zaupnika zvedela, da so dotične delavke pravzaprav moški, oblečeni v ženske obleke. Kot moški namreč ne bi mogli dobiti v tvornici posla, ker sprejemajo tamkaj samo ženske. Da pa bi vendarle prišli do kruha, so se preoblekli in se prijavili z ženskimi imeni vodstvu tvornice, ki jih je res sprejelo. Občinstvo sedaj z zanimanjem pričakuje, kako bo postopala policija s temi iznajdljivimi, samo za delom stremečimi mladeniči, ki pri svojem delanju niso mislili nič hudega.

Sočni drobiž

Sodišče v Pečuju na Madžarskem je obsodilo iz ruskega ujetništva vrnivšega se zavarovalniškega uradnika Ludovika Vardo na 10 let zapor, ker je služil v sovjetski rdeči armadi in je izvršil z vsto pom v oboroženo silo sovražne države veleizdajo in je tudi prelomil svojo prisego.

V Salzburgu je stal te dni pred sodniki 26-letni madžarski komunist Franc Friedrich, bratranec bivšega madžarskega ministrskega predsednika grofa Štefana Friedricha, znan pustolovec, ki je zagrešil že celo vrsto goljufij. Friedrich je izjavil pred sodiščem, da kot komunist nikakor ne smatra za kaznivo stvar, ako oškoduje kapitaliste, bodisi na ta ali na oni način. Sodišče ga je obsodilo na pol-drugo leto težke ječe, po prestani kazni pa bo izgnan na Češkoslovaško, kamor je pristojen.

Budimpeštanski vseučiliški profesor Balasz je napravil ovadbo, da mu je baronica Orczy zagrozila, da ustrelji njega in sebe, ako je ne poroči. Balasz je spoznal Orczyjevo pred 8 leti kot deklico in je imel z njo tudi razmerje. Po sestankih ji je dal vedno večje vsote denarja. Balasz zanika, da bi baronica obljubljala zakon, priznava pa odkrito, da jo je zapeljal. Ko je baronica nekoč izjavila, da namerava izvršiti samomor, ji je Balasz pokazal samokres v svoji miznici, ki ga je baronica o priliki zadnjega poseta tudi vzela. Ko so sodniki predlagali, da naj se oba poravnata, je hotela baronica skočiti skozi okno na dvorišče. Razočarana v ljubezni se je končno tako razburila, da je padla v nezavest in so morali razpravo proti njej zato preložiti.

Anekdote

V nekem mestecu na Bavarskem je imel voditelj abstinenčnega gibanja propagandno predavanje proti alkoholizmu. Silno živahno je opisoval strašne učinke uživanja alkohola in je žel mešano odobravanje.

Župan je kot predsednik zaključil potni predavanje s sledečimi besedami:

»Gospodje! Govornik ima popolnoma prav. Mi imamo tu na deželi tako čudovito vino in tako izvrstno pivo! In vrh tega si še vsakdo sam žge žganje. Čemu torej neki potrebujemo še alkohol!«

Ko se je profesor Lorenz, znameniti ortoped, peljal v Ameriko, da bi imel tam vrsto predavanj, so na več krajih prosili, da naj bi izvršil tudi nekaj praktičnih poizkusov. Toda zakon predpisuje, da se v Ameriki noben inozemski zdravnik ne sme udeleževati, dokler nima za to dovoljenja in potrebnih izpitov. In kakor je bila stvar mučna: tudi napram Lorenzu niso mogli napraviti izjeme.

Končno se je sestala komisija. Profesor Lorenz je prišel k izpitu in predsednik mu je stavil sledeče izpitno vprašanje: »Kaj nam lahko poveste o metodi prof. Lorenza?«

— Da, da, ko je prišel še stari cesar vsako leto v Ischl...
— Da, tedaj so bili drugi časi...
— Kakšno občinstvo je prihajalo...
— Sami grofi...
— In ekselence...
— In baroni...
— Ves dvor...
— Vsa aristokracija...
— Sploh vsakemu človeku se je zdelo, da je plemenitaš...

Johann Strauss je prišel v Ischl. Nekdo je pri tej priliki opozoril nanj Brahmsa.

»Poglejte, to je Dunaj!«
»Okolica Dunaja mi bolj ugaja«, je odgovoril lakonično Brahms.

Franc Lehar je imel v svoji vili vpisno knjigo, v katero se je moral vpisati vsak obiskovalec. Ko ga je nekoč posetil ameriški gledališki ravnatelj Morris Gest, je tudi temu predložil spominsko knjigo. Gest je prilepil v knjigo enodolarski bankovec in se podpisal:

»Dolar od Morrisa Gesta, ki naj vam prinese srečo.«

Kmalu nato je pregledoval knjigo neki ameriški igralec. Ko je zapazil dotični

bankovec z Gestovim podpisom, je pripisal:

»Gospod Lehar, spravite dobro ta dolar. To je pač edini dolar, ki ga je Gest v svojem življenju prostovoljno daroval.«

Obsedene kokoši

Med prebivalstvom neke vasi ob reki Weseri v Nemčiji je nastalo nedavno silno razburjenje. Naenkrat se je namreč raznesla po vasi govorica, da so kokoši nekega vaškega kmeta obsedene. Plesale so divje po dvorišču in dajale čudne glasove od sebe. Petelin pa se je neprestano opotekal in obupno kričal svoj: kikiriki. Kmetje so si bili takoj edini v tem, da so kokoši obsedene. Da preprečijo še večjo nesrečo, so zato praznoverni ljudje sklenili, da je treba vse kokoši vtakniti v vrečo in jih potem potopiti v reki Weseri. Kar so sklenili, so res tudi izvršili. Med tem pa se je neki kmečki mladenič spomnil, da je vrgla njegova mati na gnojšče kup opojnih jagod, ki so se jih kokoši do dobra nasitile in se pri tem opijale. A bilo je že prepozno. Kokoši so med tem že počivale na dnu reke Wesere kot žrtev neverjetnega praznovanja priprostega ljudstva.

Dvourstno življenje

Te dni je umrla v Parizu zagonetna beračica Hortenzija Rimbaud, ki je leta in leta prosjčila na nekem mostu. Šele po njeni smrti je policija dognala, da je beračica živela pravzaprav dvojno življenje. V njenem stanovanju so našli elegantne obleke in vse polno dragocenosti, s katerimi se je zvečer okraševala in s katerimi je zahajala na ples in v bare. Čez dan je sedela s črnim zavojem na očeh in prosjčila. Vsakdo je segel v žep in dal »slepici« sirotinji, ki je imela tako lepo lice, kak dar. Vsem Parižanom je bila dobro poznana. Čim pa se je zmračilo, je odšla beračica domov, se oblekla v svilo ter odšla vedno na zabavo ali ples, kjer je bila pozno v noč v družbi raznih kavalirjev. Zjutraj pa se je oblekla zopet v beraške cunje in odšla na svoje stalno mesto na most.

Rimbaudova ni zapustila nobenega pisma niti oporoke. Zagonetni način njenega življenja ostane torej za vedno nepojasnilen, njena zapuščina pa pripade pariškimi siromakom.

„Deževne“ procesije na Kitajskem

Kakor pri mnogih drugih narodih, obstoja tudi na Kitajskem običaj, da molijo za dež, kadar traja dalj časa suša. Velike procesije se vrše tedaj in narod se zbira v ogromnih množicah pred kipi svojih bogov, proseč deža. Letos je bila velika suša zlasti v okolici Pekinga. Narod se je zato zopet zatekel k bogovom, da bi poslali dež. Oblasti so prepovedale procesije z utemeljitvijo, da je dež odvisen samo od prirodnih pojavov in da s tem nimajo bogovi nobenega opravka in zveze. Kljub temu pa so kmetje na raznih krajih opravljali molitve in so bili silno ponosni, ko je kasneje res padlo nekoliko dežja. Toda tudi oblasti niso hotele odnehati in so s silo preprečile vse nadaljne procesije. To je izzvalo med prebivalstvom velikansko ogorčenje, ki se je še povečalo, ko je prenehalo deževati. Narod je namreč prepričan, da je to samo božja kazen in očita vladi, da je ona to zakrivila.

Španska...

Dva ameriška študenta sta odšla nedavno na potovanje po Španskem. Sicer nista znala niti besede španski, vendar pa sta kljub temu prav dobro izhajala z angleščino, ker sta stanovala in jedla samo v prvovrstnih lokalih. Lepega dne pa sta prišla v neko majhno gostilno na večerjo. Naročila sta roastbeef, toda natakara ju ni razumel. Amerikanca sta si hotela nato pomagati s slikami. Narisala sta vola in napisala zraven št. 2. Natakara se je nasmejal, prikimal, češ, da sedaj ve, kaj hočeta in jima je že četrte ure kasneje prinesel dve vstopnici — za bikoborbo.

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodovinski roman iz starih Benetk 168

»Bartolo Enooki se mi je zlagal, ko je dejal, da je ubil Skalabrino.«

Velikan je prinesel policijskega načelnika v tisto pritlično sobo, ki se je našim bralcem že večkrat odprla. Bila je to nekdanja Dandolova obednica.

V tej sobi sta sedela Roland Kandiano in stari Filipo.

Kakor hitro se je mogel Džennaro svobodno gibati, si je po vrsti odrgnil obedne roki.

»Pogum, prijatelj, je dejal z neprisiljeno veselostjo, vaše železne klešče, ki vam služijo namesto rok, so vredne poklona.«

Roland je vprašaje pogledal Skalabrino.

»Zgodilo se je zelo enostavno,« je dejal orjak. »Ko sem pred dobro uro odšel, mi je prišlo na misel, da se poizprehodim kroginkrog obzidja. Videl sem gospoda, ko je skočil na vrt; skočil sem za njim, sledil mu korak za korakom in ga zagrabil v trenutku, ko je hotel oditi po isti poti.«

»Ali res!« je vzkliknil policijski načelnik z občudovanjem. »Ali se je res zgodilo tako, kakor pravite?«

»Dokaz je to, da ste vi tukaj.«

»Potem vam čestitam. Nisem si mislil, da bi bil kdo na svetu, zasledovati me, ne da bi moje oči, moja ušesa ali moj nos opozorili na to.«

»Kdo pa ste?« je vprašal Roland.

»Ubog barkarol, ki se zaupa vaši velikodušnosti.«

Gospod, če hočete, me lahko izročite beričem, in bom obsojen. Dve leti, da, pet let morebiti ne bom videl bele dneva...«

»Po kaj ste prišli sem? Česa ste iskali? Govorite odkrito in brez skrbi; saj nisem tak človek, da bi vas izročil beričem.«

Kakor zelo se je imel Džennaro v oblasti, vendar se je zganil, kakor da si hoče pomeniti roke; na srečo pa ga je ovirala bolečina v roki.

»Imenitno!« je dejal sam pri sebi. »Stvar je v najlepšem redu. Odslovil me bo in mi podaril pest drobiža. Čez pol ure pridem nazaj... da mu ga vrnem.«

Istočasno je sklonil glavo, kakor da bi ga bilo sram priznati svojo krivdo.

»No!« je silil Roland s toplim in prijaznim glasom.

»Le govorite, ne bojte se povedati resnico...«

»Hudo je povedati to resnico, gospod, in zdaj ko ste mi obljubili, da me ne izročite policiji, se je še bolj sramujem.«

»Držal bom svojo obljubo, ako mi boš odgovoril po pravici. Toda premisli to dobro, preden izgovoriš; kajti izpustim te samo pod tem pogojem. Če se zlažeš,

me ne veže nikaka obljuba.«

»Naj bo! Povedati vam hočem vso resnico. Veste, meni se godi že nekaj časa zelo hudo.«

»Kaj? Ali te brodarstvo ne preživlja?«

Džennaro se je nasmehnil.

»Vi ne veste, kaj mislim, gospod. Barkarol sem samo navidezno; preveč bistre oči imate, da ne bi bili zapazili, da je moja barkarolska obleka samo krinka. In vrh tega sem se pravkar pohvalil, da se nikdar ne dam zalotiti... razen temu dičnemu korenjaku, je do dal, kazoč na Skalabrino. Ne, ne, moj posel ni, da bi porival gondole po kanalih, prepeval pesmi in smrčal po nabrežjih... To je poklic za lenuhe, gospod!«

»Kakšen je torej tvoj stan.«

»Gotovo ste že sami ugani, moj poklic je ta, da se plazim ponoči v slabo zastražene hiše, ki si jih ogledam prav previdno in oprezno, pazem, da koga ne vzbudim, nakar odidem z vso skromnostjo in vlijudnostjo. Te svoje posete delam samo po hišah, ki so vredne, da si jih človek ogleda, in moje občudovanje do reči, ki jih vidim, je ponavadi tolikšno, da odidem le redkokada, ne da bi vzel s seboj majhen spomin — kako dragoceno zlatino ali drago kamenje ali vsaj kako vrečko, napolnjeno s tistimi prekrasnimi medaljami, ki se jim pravi cekini in srebrnjaki...«

Roland je bil sedel; podpiraje si brado z dlanjo, je gledal Džennaro z nenavadno resnobo.

»Aha!« si je mislil policijski načelnik, »napravil mi bo predavanje o kreposti in poštenju! samo da ne bi trajalo predolgo!«

»Z eno besedo,« je dejal Roland, »vi opravljate, sel tatu?«

»Ah, da! Človek pač ne more živeti brez vsakega dela. Saj sem vam rekel, gospod, da mi prede že nekaj časa trda. Nobenega zaslužka ni. Vrata so pretrdo zaklenjena. Revščina trka na duri. In nocoj sem se klatil žalosten in pobit po Benetkah; kar zagledam to hišo. Splezal sem v vrt, približal se, začul glasove, zapazil luč in se ves razočaran obrnil nazaj. Že sem hotel zopet na ono stran zidu, obečaje si, da se vrnem jutri... vidite, da sem odkritosrčen do skrajnosti!... takrat pa me popadejo klešče vašega korenjaškega tovariša... Zdaj veste vse, gospod.«

Roland je resnobno poslušal to historijo, in nobeden zunanji znak ni dal Džennaru sklepati, da je napravil neugoden vtis.

Policijski načelnik je brez prevelike skrbi pričakoval učinka. To, kar je vedel o Rolandovem značaju, mu je dajalo sigurnost, ki je v navzočnosti kakega svojega beriča gotovo ne bi bil občutil.

V tem trenutku se je na vrtu oglasila rahlo piščalka Roland in Skalabrino sta se zdrznila; Džennaro je nastavl ušesa.

Roland pa je vstal; obračaje se proti vratom, je iz-

pregovoril z mirnim glasom:

»Skalabrino, dokler me ne bo nazaj, nadzoruj skrbno gospoda Džennaro, načelnika beneške policije, ki nas je blagovoli posetiti.«

In stopil je ven, puščaj Džennaro vsega poražena, bebastega od osuplosti.

Na vrtu se je Roland napotil k cedri. Tam je ponovil znamenje s piščalko, ki ga je bil slišal.

Skoraj takoj nato se je postavila k njemu temna postava in dejala:

»Gospod, nocoj bo.«

»Ali naju moreš voditi?«

»Da, gospod, brez nevarnosti.«

»Dobro, počakaj me.«

Roland se je vrnil v hišo.

»Gospod,« je dejal Džennaru z mrzlim glasom, »moj jetnik ste.«

Policijski načelnik se je trudil v teh par minutah na vse kriplje, da bi našel izhod iz pasti, v katero je bil zašel.

Toda to pot ga je držalo trdno, brez upanja rešitve! Njegov položaj je bil strašen.

»Moj jetnik ste, je ponovil Roland. In ravnanje hočem z vami enako, kakor bi bili vi ravnali z menoj, ako bi bil slučaj zamenjal najini ulogi.«

»Nočem se dalje pretvarjati,« je zdaj izpregovoril Gvido Džennaro. »Res sem tisti, kakor pravite. Zato vas hočem samo vprašati, kakšno ravnanje ste mi namenili?«

Policijskemu načelniku se je vrnila vsa njegova hladnokrvnost. Sklenil se je braniti od koraka do koraka.

»Izgubljen sem, je mislil sam pri sebi, toda poginiti me maram kakor kak navaden bedak. Pokazati se še enkrat v vsej svoji zvitosti in drznosti — to vsaj ni vsakdanja smrt.«

»Kaj bi bili storili z mano, ako bi me bili zajeli?« je vprašal Roland.

»Izročil bi vas bil tribunalu. Tam se moja naloga neha.«

»In kaj bi storil z mano tribunal?«

»Izročil bi vas krvniku,« je odgovoril Džennaro smelo.

»In kaj bi storil z mano krvnik?«

»Odsekal bi vam glavo, razen če bi se zadovoljil s tem, da vas samo oslepi. Toda odkritosrčno sem prepričan, da bi vam odsekal glavo. Zajeti zdajle, bi bili sojeni še nocoj, in že jutri zjutraj bi stopili na šafot.«

Gvido Džennaro je govoril take besede, kakršne so se mu zdele najbolj zmožne proizvesti na Rolanda silen učinek, po podatkih, ki jih je imel o njegovem značaju.

Željno je iskal na Rolandovem obličju sledov tega nameravanega učinka.

Mali oglasi, ki služijo posredovanju in socialne namene oblikovanja; vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zemlje, doplačevanje in oglaševanje; vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Zgubil sem listnico

skoraj novo, z 700 Din in raznimi papirji od glavnega kolodvora do Glavnega trga. Ker je izguba občutna, se naproša pošten najditelj, da isto odda proti nagradi v gostilni pri »Stari pošti«, Aleksandrova cesta. 2110

Mirna mlada poročenca

iščeta čisto in zdravo stanovanje, obstoječe iz dveh sob in kuhinje v mestu, v bližini parka ali vili. Plačata večjo vsoto naprej. Ponudbe na uravo »Večernika« pod šifro: »Mlada poročenca«. 2102

Čevljarski pomočnik

za fino delo se takoj sprejme. Stalna služba. Mlinska ul. 4. 2111

Dijaka

sprejemem v celo dobro oskrbo. Blizu vseh šol. Naslov v upravi. 2068

Slaščičar,

samostojen delavec, z večletno prakso in dobrimi izpričevall, išče službo. Izvežban je istotako medicinarstva in kuhanja kandidatov. Naslov v upravi lista. 2117

Oddata se s 1. oktobrom

2 sobi s kuhinjo pol ure izven Maribora. Pojasnila v pisarni Gregorčičeva ulica 8. 2115

Mirnemu zakonskemu paru

oddam prazno sobo takoj. Naslov po ve uprava lista. 2116

Zlat uhan

sem zgubila od Kamnice do Narodnega doma. Pošten najditelj dobi nagrado. Naslov v upravi lista. 2113

Fotoamaterji! Vse blešči!

Nov električni rotacijski sušilni stroj »Hochglanz« dospel. Vaše mokre koplje posušim na »Hochglanz« tekem 3 minut. Fotomeyer, Gosposka 39. 2070

Sobo- in črkoslikanje

izvršuje po cen, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ul. 2. 2231

Nikjer v Mariboru

ne dobite **kravat** vseh vrst po tovarniških cenah od Din 4.— do 95.— kakor v

specijalni trgovini

kravat 1558
v Vetrinjski ulici 24

Čitaj in povej sosedu!

Pri »Brzopodplati«, Maribor, Tattenbachovi ulici 14, se kemično čisti in strojno barva čevlje in vse usnjate predmete. Barve na izbiro z različnimi kombinacijami.

Sandale vseh velikosti,

šivane kakor tudi damske, moderne sandale najbolje kupite ali naročite po meri v Mehanični delavnici čevljev in sandalov, Vrtna ul. 8, Maribor.

Vinotoč „Pod vejo“

samo čez cesto, otvorjen od 2. septembra

Wögerer, Krčevina

Oglejte si veliko zalogo novih

MODNIH LISTOV

za jesen in za zimo

v Knjigarni Tiskovne zadrage
v Mariboru, Aleksandrova 13

OLSKKE KNJIGE

kupujte le v knjigarni

TISKOVNE ZADRUGE

V MARIBORU
ALEKSANDROVA C. 13